

УДК 371.311.4:[378:616.314-053.2]-057.87

DOI <https://doi.org/10.32782/pcsd-2024-4-15>

Оксана ЄФРЕМОВА

кандидат медичних наук, доцент кафедри стоматології дитячого віку, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, вул. Пекарська, 69, м. Львів, Україна, 79010

ORCID: 0000-0002-5149-2151

Бібліографічний опис статті: Єфремова, О. (2024). Практичні стратегії використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії. *Проблеми хімії та сталого розвитку*, 4, 118–123, doi: <https://doi.org/10.32782/pcsd-2024-4-15>

**ПРАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ
СИТУАТИВНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТАКТИК В ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ДИТЯЧИХ СТОМАТОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ**

Встановлено, що в сучасних умовах до особистості майбутніх дитячих стоматологів висуваються підвищені соціальні та психологічні вимоги. Найважливіша з них – оволодіння навичками міжособистісної професійної взаємодії, без яких вирішення завдання підвищення якості життя і соціального функціонування пацієнтів виявляється неможливим. Окреслені навички набувають особливої значущості у професійній діяльності дитячих стоматологів під час розгляду питань, пов'язаних із комплаєнтністю пацієнтів, під час профілактичної та реабілітаційної роботи, а також у межах виникнення конфліктних ситуацій. Успішність майбутніх дитячих стоматологів у міжособистісній професійній взаємодії забезпечується поєднанням професійних знань і навичок спілкування як психологічних властивостей особистості лікаря-стоматолога. Метою статті визначено відображення ефективних практичних стратегій використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії.

Використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії базувалося на створенні складних комунікативних ситуацій, формування навичок професійної взаємодії шляхом симуляції природного спілкування лікаря з пацієнтом. Узагальнено, що використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії забезпечують набуття студентами низки практичних навичок, зокрема: збору інформації для побудови довгострокових партнерських відносин; взаємодії з пацієнтами залежно від їхнього типу; культури поведінки в процесі професійної взаємодії; здійснення мотивуючої бесіди; професійного інформування пацієнта; застосування психотерапевтичних методик для саморегуляції власного емоційного стану.

Ключові слова: медична освіта, підготовка до міжособистісної професійної взаємодії, майбутні дитячі стоматологи, ситуативно-комунікативні тактики.

Oksana YEFREMOVA

PhD (Medical Sciences), Associate Professor at the Department of Pediatric Dentistry, Danylo Halytsky Lviv National Medical University, 69 Pekarska str., Lviv, Ukraine, 79010

ORCID: 0000-0002-5149-2151

To cite this article: Yefremova, O. (2024). Praktychni stratehii vykorystannia sytuatyvno-komunikatyvnykh taktyk v pidhotovtsi maibutnikh dytiachykh stomatolohiv do profesiinoi vzaiemodii [Practical strategies for using situational and communicative tactics in training future pediatric dentists for professional interaction]. *Problems of chemistry and sustainable development*, 4, 118–123, doi: <https://doi.org/10.32782/pcsd-2024-4-15>

**PRACTICAL STRATEGIES FOR USING SITUATIONAL
AND COMMUNICATIVE TACTICS IN TRAINING
FUTURE PEDIATRIC DENTISTS FOR PROFESSIONAL INTERACTION**

It has been established that in modern conditions, increased social and psychological demands are placed on the personality of future pediatric dentists. The most important of them is mastering the skills of interpersonal professional interaction, without which solving the problem of improving the quality of life and social functioning of patients is impossible. The outlined skills acquire particular importance in the professional activities of pediatric dentists when considering

issues related to patient compliance, during preventive and rehabilitation work, as well as within the framework of conflict situations. The success of future pediatric dentists in interpersonal professional interaction is ensured by a combination of professional knowledge and communication skills as psychological properties of the dentist's personality. The aim of the article is to reflect effective practical strategies for using situational and communicative tactics in training future pediatric dentists for professional interaction.

The use of situational and communicative tactics in the training of future pediatric dentists for professional interaction was based on the creation of complex communicative situations, the formation of professional interaction skills by simulating natural communication between a doctor and a patient. It is summarized that the use of situational and communicative tactics in the training of future pediatric dentists for professional interaction ensures that students acquire a number of practical skills, in particular: collecting information to build long-term partnerships; interacting with patients depending on their type; culture of behavior in the process of professional interaction; conducting a motivating conversation; professionally informing the patient; using psychotherapeutic techniques for self-regulation of one's own emotional state.

Key words: medical education, training for interpersonal professional interaction, future pediatric dentists, situational and communicative tactics.

Актуальність проблеми. Освіта є однією з найважливіших соціальних категорій, яка передає знання життєвого досвіду від учителя до учня. Лікар будь-якої спеціальності повинен детально знати принципи надання невідкладної допомоги пацієнту, засновані на сучасних міжнародних доктринах і консенсусах, стандартах, клінічних протоколах і алгоритмах лікування, вміти використовувати загальні лікувальні прийоми для збереження здоров'я і життя, незважаючи на всю складність і надзвичайність ситуації (Кушнір, 2021, с. 124). Традиційні методи викладання є базою для передачі знань студентам, а нетрадиційні є цікавими з огляду на можливість додаткової активізації студентів-медиків, розвитку їхніх індивідуальних здібностей, ерудиції та інтелекту, діалогу між викладачем і студентом.

Безсумнівно, основним завданням лікаря є надання допомоги пацієнтові, а розв'язання цього завдання здійснюється у межах діалогу. Комунікативні стратегії всередині медичної консультації є процесом вибудовування діалогу шляхом спонтанного або шаблонного вибору оптимальної мовленнєвої поведінки. Водночас комунікативні тактики є сукупністю мовленнєвих дій у певній послідовності (Ісаєва, 2016, с. 235). Під час аналізу взаємодії пацієнта і лікаря стратегія і тактики розглядалися не тільки з погляду цілей комунікації та в аспекті взаємодії (згідно з Калгарі-кембриджською моделлю медичної комунікації), а й у безпосередньо мовному аспекті, де важливим є не тільки те, чому застосовують ту чи іншу тактику, а й те, як її реалізують.

Майбутні дитячі стоматологи – це не просто лінгвоактивна особистість. Перед ними стоїть складне завдання – з одного боку – допомогти маленькому пацієнту, а з іншого – вселити у батьків чи інших законних представників дитини

впевненість у позитивному результаті лікування, організувати їхні дії у напрямі виконання всіх лікарських призначень. Саме тому підготовка майбутніх дитячих стоматологів передбачає освоєння правил мовленнєвої поведінки із пацієнтом, тобто володіння медичним дискурсом.

Будучи одним із найдавніших видів дискурсу, медичний дискурс знаходиться на перетині інтересів різних дисциплін – лінгвістики в широкому її розумінні та когнітивної лінгвістики, соціології, деонтології, етики, психології (Шаніна, 2015). Медичний дискурс є явищем, що має частотний вияв і особливе значення в житті суспільства (Alsoraihi, 2019). До медичного дискурсу науковці відносять лекції перед студентами, офіційне та неофіційне спілкування з колегами та молодшим персоналом, спілкування з пацієнтами та їхніми родичами, записи в картці пацієнтів, історії хвороби, лікарняні листи, довідки (Steven A. Cole, & Bird, 2014). У межах статті розглянемо лише усне спілкування майбутніх дитячих стоматологів з пацієнтами. Таке спілкування є одним із видів інституційного (медичного) дискурсу, за якого відбувається живе безпосереднє спілкування в межах інституту охорони здоров'я.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема психолого-педагогічної та комунікативної підготовки майбутніх лікарів, зокрема й лікарів-стоматологів, є достатньо актуальною в сучасних дослідженнях. Так, науковцями розглядаються комунікативно-прагматичний і сугестивний аспекти медичного дискурсу (О.Шаніна (2015)), теоретичні та методичні засади формування особистісно-професійної культури майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки (О.Ісаєва (2016)), розвиток комунікативної компетентності майбутнього лікаря як складника його професійної

готовності (М. Бичко (2018)) на етапі професійної підготовки (І. Кінаш (2020) та на додипломному етапі навчання (Н. Біденко, О. Остапко, О. Коваль (2018)) та ін. Однак недостатньо вивченими залишаються практичні аспекти оптимізації комунікативної підготовки майбутніх дитячих стоматологів, не розкритий потенціал ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії.

Мета статті є відображення ефективних практичних стратегій використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії.

Методи дослідження – теоретичний аналіз наукової літератури з проблеми дослідження для відбору й осмислення дидактичного матеріалу; критично-аналітичний аналіз концепцій, теорій та методик, з метою виявлення шляхів розв'язання досліджуваної проблеми.

Виклад основного матеріалу. Професійна компетентність формується на основі базисних медичних навичок, наукових знань і рівня морального розвитку. Її основні компоненти – здатність здобувати й використовувати знання, інтегрувати їх за допомогою клінічного мислення, а також реалізовувати і передавати в процесі комунікації з пацієнтами та колегами, керуючись етичними принципами (Беляєва, 2016). Тому формування комунікативних навичок (тобто розвиток здатності до ефективної комунікації та готовності до професійної взаємодії) є однією з ключових завдань безперервної медичної освіти (Кінаш, 2020, с. 85). Ефективна комунікація полягає у здатності адаптуватися, реагувати та зберігати здатність до самоконтролю в процесі контактів з іншими людьми та сприйняття інформації.

Згідно зі Стандартом вищої освіти України галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 221 – Стоматологія (2019), основними видами професійної діяльності лікаря-стоматолога є профілактична, діагностична, лікувальна, реабілітаційна, психолого-педагогічна, організаційно-управлінська, науково-дослідницька, управлінська. Кожен із цих видів діяльності потребує психологічних знань і вмінь для розв'язання професійних проблем і встановлення психологічно компетентного спілкування з пацієнтом, його родичами та колегами, врахування психологічних проблем пацієнтів

у вирішенні завдань надання медичної допомоги. Так, під час збирання та аналізу інформації про стан здоров'я пацієнта необхідні організація діалогу з пацієнтом; виявлення скарг; збір анамнезу в різні періоди життя і хвороби, епідеміологічного та алергічного анамнезу; організація опитування родичів або супроводжуваних тощо (Біденко, Остапко, Коваль, 2018, с. 225). Організуючи діалог з пацієнтом, майбутні дитячі стоматологи повинні не лише отримати інформацію, значущу для постановки діагнозу, а й позитивно вплинути на пацієнта з метою зняття нервово-психічної напруги, формування почуття довіри і готовності до взаємодії у майбутньому лікувально-діагностичному процесі (Бичко, 2018, с. 20).

Виявляючи скарги, збираючи анамнез, опитуючи родичів, майбутні дитячі стоматологи повинні вміти формулювати запитання і професійно інтерпретувати відповіді пацієнтів. Виявлення суб'єктивної реакції пацієнта на захворювання (стан), рівень її адекватності, контактності виконується успішно не лише завдяки достатньому рівню клінічної підготовки лікаря, а й його вмінню диференціювати типові вияви внутрішньої картини хвороби, що активізують механізми психологічного захисту (Кушнір, 2021).

Однією з важливих причин виникнення професійних помилок у стоматології є порушення нормальних взаємовідносин (міжособистісної професійної взаємодії) між лікарями і пацієнтами (майже в кожному 2-му випадку). Як доцільно зазначає І. Сенюта, в основі претензій до якості стоматологічного лікування є непрофесійний (низький) рівень культури обслуговування (33,3 % відповідей), неухважність лікаря-стоматолога (10,5 %) (Сенюта, 2018, с. 340). Перелік комунікативних навичок, необхідних майбутнім дитячим стоматологам, доволі великий та охоплює вербальні і невербальні засоби комунікації, методи оптимізації міжособистісних взаємодій і поглиблення самоконтролю і самоусвідомлення, психологічні техніки (активне слухання, диференційоване ставлення запитань, компетентне інформування, диференційоване і обережне доведення до пацієнта відомостей, що потенційно травмують). Велике значення мають також психологічно обґрунтовані підходи, спрямовані на активізацію пацієнта, формування конструктивного діалогу, вироблення партнерської позиції, спільне ухвалення

терапевтичних рішень, протидію оцінюванню, роботу з психологічним опором тощо.

Відтак, готовність майбутніх дитячих стоматологів до міжособистісної професійної взаємодії розглядаємо як складну особистісну характеристику, що охоплює комунікативні здібності та вміння, психологічні знання, властивості особистості (характеру, темпераменту), психічні стани, і виявляється в ефективному спілкуванні з пацієнтами. Будь-яка лікарська дія передбачає контакт і провідну роль лікаря в процесі спілкування (Стадніченко, 2018). Для конструктивності контакту майбутнім дитячим стоматологам потрібні не лише знання та врахування індивідуальних особливостей пацієнта і своїх власних, а й володіння методами побудови оптимальних стратегій психологічного спілкування (впливу) (Ісаєва, 2016). Готовність майбутніх дитячих стоматологів до міжособистісної професійної взаємодії забезпечує контакти, співробітництво, спільну діяльність, взаємодію і загалом – систему відносин.

Відсутність базової психолого-педагогічної підготовки в медичних ЗВО зумовлює необхідність використання ситуативно-комунікативних тактик, що забезпечують формування готовності майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії, навчання технікам активного слухання та інформування пацієнтів про характер захворювання та лікування.

Використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії спрямовується на оволодіння студентами трьома основними групами комунікативних навичок:

– базисні навички, пов'язані зі здатністю підтримувати активну увагу, правильно інтерпретувати отриману інформацію і ставити відповідні запитання, приймати пацієнта як особистість, виявляти до нього повагу і вселяти довіру, а також бути зрозумілим пацієнту й емоційно виразним у процесі взаємодії;

– комунікативні навички, необхідні майбутнім дитячим стоматологам під час первинного контакту з пацієнтами, у стресових ситуаціях, під час взаємодії з родичами пацієнтів, а також під час лікування дітей, які мають певні психофізичні розлади;

– здатність допомагати пацієнту приймати складні етичні рішення в ситуації вибору, повідомляти неприємну інформацію, а також

уміння долати конфліктні ситуації, спонукати пацієнтів та їхніх родичів дотримуватися лікарських рекомендацій, полегшувати психологічне страждання.

Етапи використання ситуативно-комунікативних тактик в психолого-педагогічній підготовці відповідають структурі готовності майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії:

1) інформаційний етап передбачає активну роботу з інформацією – її осмислення, структурування, пошук варіантів рішення, планування дій на основі отриманих знань з використанням засобів автоматизації;

2) діяльнісний етап передбачає розробку ситуативно-комунікативних професійно зорієнтованих ситуацій; виконання практико зорієнтованих завдань, розробку технологічних карт і проведення занять зі студентами, аналіз проведених занять в аспекті формування готовності майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії;

3) рефлексивний етап спрямовується на забезпечення усвідомлення студентами отриманого досвіду, рефлексії стосовно особистісних змін, визначення стратегії власної професійної діяльності.

Заняття в межах використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії мають практико зорієнтований характер. Однією з вимог є складання переліку практичних навичок, якими студент має оволодіти і які можна реально використати в медичній діяльності. Конкретизація завдань навчання полегшує в подальшому оцінку найближчих і віддалених результатів.

Використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії спрямовується на формування у студентів мотивації до самостійного розширення арсеналу доступних форм спілкування, оскільки набуті навички сприятливо впливають не лише на їхню професійну діяльність, а й на розв'язання низки інших життєвих проблем. Особлива увага приділяється формуванню партнерського стилю взаємовідносин майбутніх дитячих стоматологів з пацієнтами, а також обговоренню причин, що заважають та ускладнюють перехід до такого стилю професійного спілкування.

Використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії тісно пов'язане з клінічною практикою і передбачає інтерактивне обговорення проблем, з якими стикаються лікарі-стоматологи в процесі професійної комунікації, відпрацювання нових діагностичних навичок під наглядом викладача, рольові ігри та розбір клінічних випадків. Виявлення під час занять форм блокуючої поведінки і психологічного опору, обговорення причин його появи, зокрема з внутрішніми установками і побоюваннями студентів, дають змогу успішніше формувати готовність майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії.

Заняття супроводжуються необхідним ілюстративним матеріалом, який демонструє недостатність у майбутніх дитячих стоматологів навичок професійної взаємодії, пояснює причини цього і несприятливі наслідки. Водночас студенти-медики мають змогу виявити, яким чином конструктивні зміни в стилі спілкування і ставленні лікаря до пацієнта сприяють оптимізації їхньої майбутньої професійної діяльності.

Висновки. Професійна взаємодія майбутніх лікарів і пацієнтів є одним з найважливіших розділів практичної медицини. Самі лікарі, їхні пацієнти та науковці у цій галузі визнають необхідність і важливість комунікативного аспекту (Біденко, Остапко, Коваль, 2018). Доцільним є твердження англійського прислів'я: «Старий лікар говорить латинською, молодий – англійською, а хороший лікар говорить мовою пацієнта». Безсумнівно, правильно вибудована комунікація між майбутніми дитячими

стоматологами та пацієнтами визначає ставлення пацієнта до лікаря, успіх діагностики і стоматологічного лікування. Мовленнєва поведінка лікаря, його готовність до професійної взаємодії дають змогу знайти спільну мову з пацієнтами.

Використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії передбачає відпрацювання на практичних заняттях з циклу психолого-педагогічних дисциплін теоретичних засади професійного спілкування, опрацювання мовленнєво-поведінкових моделей різних ситуацій медичного дискурсу. Викладачі вирішують низку завдань: підвищення загальної та комунікативної культури майбутніх фахівців; забезпечення оволодіння основними інструментами ефективної професійної комунікації; формування навичок безконфліктного професійного спілкування майбутніх дитячих стоматологів з пацієнтами; оволодіння студентами практичними прийомами переконливого впливу на пацієнтів і подолання комунікативних бар'єрів, що виникають у процесі професійної взаємодії.

Таким чином, використання ситуативно-комунікативних тактик в підготовці майбутніх дитячих стоматологів до професійної взаємодії шляхом побудови інформаційної взаємодії учасників освітнього процесу залежно від цілей, змісту, форм організації та методів навчання, організації індивідуально зорієнтованої комунікативної взаємодії зі студентами в освітньому процесі та поза ним, дають змогу забезпечити формування у майбутніх дитячих стоматологів умінь і досвіду професійної взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Беляєва О. М. Педагогічне мислення у структурі професійно-педагогічної компетентності викладача медичного вищого навчального закладу. *Імідж сучасного педагога*. 2016. Вип. 5 (164). С. 22–25.
2. Бичко М. Розвиток комунікативної компетентності майбутнього лікаря як складника його професійної готовності. *Витоки педагогічної майстерності*. 2018. Вип. 21. С. 19–22.
3. Біденко Н. В., Остапко О. І., Коваль О. І. Формування комунікативних навичок майбутніх лікарів-стоматологів на додипломному етапі навчання. *Вища освіта у контексті інтеграції до європейського освітнього простору*. 2018. Вип. 61 (79). С. 223–231.
4. Ісаєва О. С. Теоретичні та методичні засади формування особистісно-професійної культури майбутніх лікарів у процесі гуманітарної підготовки. Дис. ... д-ра пед. наук за спеціальністю 13.00.04. Харківський нац. пед. ун-т. Харків, 2016. 625 с.
5. Кінаш І. О. Формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів на етапі професійної підготовки. *Медична освіта*. 2020. Вип. 3. С. 84–88.
6. Кушнір І. М. Професійно-комунікативний імідж як результат мовної освіти іноземних студентів-медиків. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2021. Вип. 1 (2). С. 120–126.

7. Сенюта І. Я. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері надання медичної допомоги: питання теорії і практики: монографія. Львів: Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 640 с.
8. Стадніченко С. М. Моделювання в професійній освіті майбутніх лікарів і фармацевтів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 183. С. 158–162.
9. Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти – другий (магістерський). Ступінь вищої освіти – магістр. Галузь знань 22 – Охорона здоров'я. Спеціальність 221 – Стоматологія. Наказ міністерства освіти і науки України № 879 від 24.06.2019 р. Взято з: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/221-Stomatolohiya-mahistr.20.01.22.pdf>
10. Шаніна О. С. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний і сугестивний аспекти: дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова. Одеса, 2015. 290 с.
11. Alsoraihi M. H. Bridging the Gap between Discourse Analysis and Language Classroom Practice. *English Language Teaching*. 2019. Vol. 12 (8). P. 79–88.
12. Steven A. Cole, Bird J. The Medical Interview. Edition 3. 2014. 540 p.

REFERENCES:

1. Bieliaieva, O. M. (2016). Pedahohichne myslennia u strukturi profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti vykladacha medychnoho vyshchoho navchalnoho zakladu [Pedagogical thinking in the structure of professional and pedagogical competence of a teacher of a medical higher education institution.]. *Imidzh suchasnoho pedahoha – Image of the modern teacher*, 5 (164), 22–25 [in Ukrainian].
2. Bychko, M. (2018). Rozvytok komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnoho likaria yak skladnyka yoho profesiinoi hotovnosti [Development of communicative competence of the future doctor as a component of his professional readiness]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti – The origins of pedagogical skill*, 21, 19–22 [in Ukrainian].
3. Bidenko, N. V., Ostapko, O. I., & Koval, O. I. (2018). Formuvannia komunikatyvnykh navychok maibutnikh likariv-stomatolohiv na dodyplomnomu etapi navchannia [Formation of communication skills of future dentists at the undergraduate stage of study]. *Vyshcha osvita u konteksti intehratsii do yevropeiskoho osvitnoho prostoru – Higher education in the context of integration into the European educational space*, 61 (79), 223–231 [in Ukrainian].
4. Isaieva, O. S. (2016). *Teoretychni ta metodychni zasady formuvannia osobystisno-profesiinoi kultury maibutnikh likariv u protsesi humanitarnoi pidhotovky [Theoretical and methodological bases of formation of personal and professional culture of future doctors in the process of humanitarian training]*. Dys. ... d-ra ped. nauk za spetsialnistiu 13.00.04. Kharkivskiyi nats. ped. un-t. Kharkiv, 625 [in Ukrainian].
5. Kinash, I. O. (2020). Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh likariv na etapi profesiinoi pidhotovky [Formation of communicative competence of future doctors at the stage of professional training]. *Medychna osvita – Medical education*, 3, 84–88 [in Ukrainian].
6. Kushnir, I. M. (2021). Profesiino-komunikatyvnyi imidzh yak rezultat movnoi osvity inozemnykh studentiv-medykiv [Professional and communicative image as a result of language education of foreign medical students]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seriya: Pedahohika – Scientific Notes of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University. Series: Pedagogy*, 1 (2), 120–126 [in Ukrainian].
7. Seniuta, I. Ya. (2018). *Tsyvilno-pravove rehuliuвання vidnosyn u sferi nadannia medychnoi dopomohy: pytannia teorii i praktyky: monohrafiia [Civil law regulation of relations in the field of medical care: issues of theory and practice: a monograph]*. Lviv: Vydavnytstvo LOBF «Medytsyna i pravo», 640 [in Ukrainian].
8. Stadnichenko, S. M. (2019). Modeliuвання v profesiinii osviti maibutnikh likariv i farmatsevtiv [Modeling in the professional education of future doctors and pharmacists]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky – Scientific notes. Series: Pedagogical Sciences*, 183, 158–162 [in Ukrainian].
9. Standart vyshchoi osvity Ukrainy (2019). Riven vyshchoi osvity – druhyi (mahisterskyi). Stupin vyshchoi osvity – mahistr. Haluz znan 22 – Okhorona zdorovia. Spetsialnist 221 – Stomatolohiia [Standard of Higher Education of Ukraine. The level of higher education is the second (master's). Degree of higher education – master's degree. Field of knowledge 22 – Health care. Specialty 221 – Dentistry]. Nakaz ministerstva osvity i nauky Ukrainy № 879 vid 24.06.2019 r. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/221-Stomatolohiya-mahistr.20.01.22.pdf> [in Ukrainian].
10. Shanina, O. S. (2015). *Medychnyi dyskurs: komunikatyvno-prahmatychnyi i suhestyvnyi aspekty [Medical discourse: communicative-pragmatic and suggestive aspects]*: dys. na zdob. nauk. stup. kand. filol. nauk: 10.02.01 – ukrainska mova. Odessa, 290 [in Ukrainian].
11. Alsoraihi, M. H. (2019). Bridging the Gap between Discourse Analysis and Language Classroom Practice. *English Language Teaching*, 12 (8), 79–88.
12. Steven, A. Cole, & Bird, J. (2014). *The Medical Interview*. Edition 3, 540.